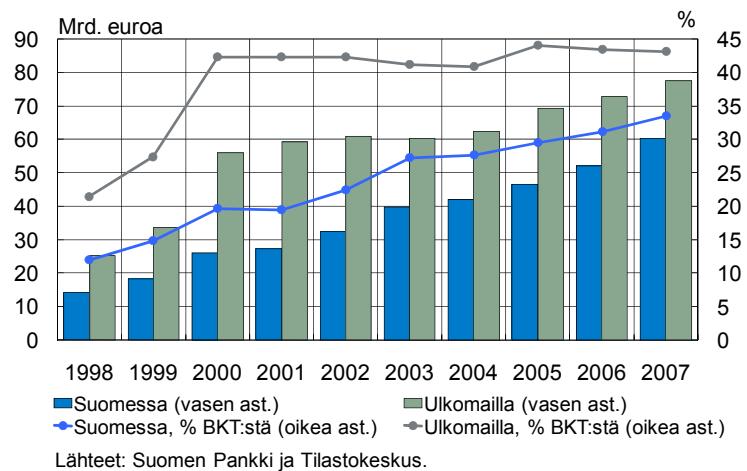

Suomen maksutase

Vuosikatsaus • 2007

Suorien sijoitusten kanta 1998–2007

Suomen Pankki

Rahoitusmarkkina- ja tilasto-osasto

Tilastoyksikkö

15.9.2008

Sisällys

1	Yleiskatsaus Suomen maksutaseeseen ja ulkomaiseen varallisuuteen	4
2	Vaihtotase	6
Kehikko 1. Matkailutaseessa näkyy vapaa-ajanmatkailun vilkastuminen		8
3	Suorat sijoitukset vuonna 2007	9
3.1	Suorat sijoitukset ulkomailta Suomeen	9
3.2	Suorat sijoitukset Suomesta ulkomaille	10
3.3	Suorien sijoitusten tuotot	11
4	Arvopaperisijoitukset vuoden 2008 ensimmäisellä vuosipuoliskolla	13
4.1	Arvopaperisijoitukset Suomesta ulkomaille	13
4.2	Arvopaperisijoitukset ulkomailta Suomeen	14
Liite 1. Kuviot		16

Kuvioluettelo

Kuvio 1.	Vaihtotaseen tulot ja menot 2000/1–2008/1	4
Kuvio 2.	Pääomanliikkeet sijoituslajeittain 2005/1–2008/1	4
Kuvio 3.	Suomen ulkomainen nettovarallisuusasema (saamiset – velat) 1985/1–2008/1	5
Kuvio 4.	Suomen vaihtotase 1998–2007	6
Kuvio 5.	Tavarakaupan arvon muutos edellisestä periodista 1998–2008/1	6
Kuvio 6.	Ulkomailta Suomeen suuntautuneen työ- ja vapaa-ajanmatkailun tulot 2003–2007	8
Kuvio 7.	Suomesta ulkomaille suuntautuneen työ- ja vapaa-ajanmatkailun menot 2003–2007	8
Kuvio 8.	Ulkomailta Suomeen suuntautuneen vapaa-ajanmatkailun tulot 2003–2007	8
Kuvio 9.	Suomesta ulkomaille suuntautuneen vapaa-ajanmatkailun menot 2003–2007	8
Kuvio 10.	Suorien sijoitusten nettopääomavirrat 1998–2007	9
Kuvio 11.	Suorien sijoitusten kanta 1998–2007	9
Kuvio 12.	Suorat sijoitukset Suomeen 1998–2007: toimialojen osuus sijoituskannasta	10
Kuvio 13.	Suorat sijoitukset Suomeen maittain 2002–2007	10
Kuvio 14.	Suorat sijoitukset ulkomaille 1998–2007: toimialojen osuus sijoituskannasta	11
Kuvio 15.	Suorat sijoitukset ulkomaille maittain 2002–2007	11
Kuvio 16.	Suorien sijoitusten tuotot 1998–2007	12
Kuvio 17.	Suorien sijoitusten tuotot suhteessa keskimääräiseen kantaan 1998–2007	12
Kuvio 18.	Arvopaperisijoitusten nettopääomavirrat 2000/1–2008/1	13
Kuvio 19.	Arvopaperisijoitusten kanta 2000/1–2008/1	13
Kuvio 20.	Arvopaperisijoitusten korot ja osingot 2000/1–2008/1	15

ISSN

ISSN 1456-5846

Tiedustelut

Veera Vuorinen

010 831 2412

maksutase@bof.fi

Postiosoite
PL 160
00101 HELSINKI

Käyntiosoite Snellmanin aukio
Puhelin 010 8311
Faksi (09) 174 872

Sähköposti
etunimi.sukunimi@bof.fi
www.suomenpankki.fi

Swift SPFB FI HH
Y-tunnus 0202248-1
Kotipaikka Helsinki

Kuvio 21. Vaihtotaseen rakenne 1980–2007: tulot	16
Kuvio 22. Vaihtotaseen rakenne 1980–2007: menot	16
Kuvio 23. Tavarakaupan osuus BKT:stä 1998–2007	16
Kuvio 24. Suomen tavarakauppa 1998–2007	16
Kuvio 25. Kymmenen tärkeimmän vientimaan prosenttiosuus Suomen koko tavaraviennin arvosta 2000 ja 2007	16
Kuvio 26. Palvelutase, palveluiden viennin ja tuonnin jakauma, 1998–2007	16
Kuvio 27. Pääomanliikkeet sektoreittain 1998–2007	17
Kuvio 28. Suomen ulkomainen nettovarallisuusasema sektoreittain 1998–2007	17
Kuvio 29. Suorien sijoitusten kannan jakauma pääomatyypeittäin 1999, 2003 ja 2007	17
Kuvio 30. Suomeen tehtyjen suorien sijoitusten kannan jakauma sektoreittain 31.12.2007	17
Kuvio 31. Ulkomaille tehtyjen suorien sijoitusten kannan jakauma sektoreittain 31.12.2007	17
Kuvio 32. Arvopaperisijoitukset, osakkeet ja osuudet, nettopääomavirrat 1998–2007	17
Kuvio 33. Arvopaperisijoitukset, velkapaperit, nettopääomavirrat 1998–2007	18
Kuvio 34. Arvopaperisijoitukset Suomesta ulkomaille sektoreittain 1999–2007	18
Kuvio 35. Arvopaperisijoitukset ulkomaille maittain: sijoituskanta vuoden 2007 lopussa	18
Kuvio 36. Valtion velka: velkapapereiden kanta 1998–2007	18
Kuvio 37. Ulkomainen velka sektoreittain: joukkovelkakirjalainat ja rahamarkkinapaperit 1998–2007	18

Taulukkuuettelo

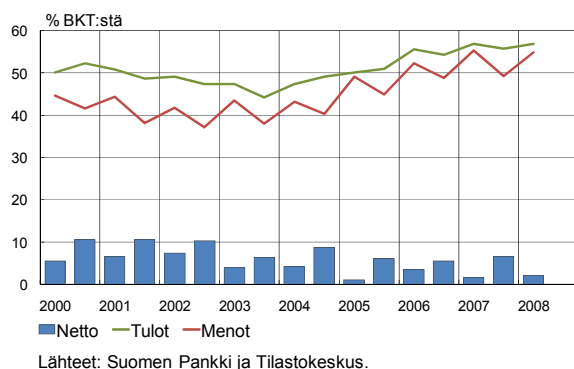
Taulukko 1. Ulkomaiset saamiset ja velat sijoituslajeittain vuoden 2008 ensimmäisellä puoliskolla	5
Taulukko 2. Suomen vaihtotase 2003–2008/1	6
Taulukko 3. Suorat sijoitukset Suomesta ulkomaille ja ulkomailta Suomeen pääomatyypeittäin 2007	12
Taulukko 4. Arvopaperisijoitukset Suomesta ulkomaille ja ulkomailta Suomeen sijoituslajeittain vuoden 2008 ensimmäisellä puoliskolla	14

1 Yleiskatsaus Suomen maksutaseeseen ja ulkomaiseen varallisuuteen

Vaihtotaseen ylijäämä vuonna 2007 oli tarkentuneen maksutasetilaston mukaan 7,3 mrd. euroa eli 4 % BKT:stä. Vuoden 2008 alkupuoliskolla vaihtotaseen kehitys jatkui ennallaan. Rahoitustaseen sijoitusvirrat Suomeen ja ulkomaille jäivät puolestaan normaalia pienemmiksi, ja pörssi-kurssien lasku vähensi arvopaperisijoitusten arvoja huomattavasti.

Tarkentuneen maksutasetilaston mukaan vaihtotaseen ylijäämä vuonna 2007 oli 7,3 mrd. euroa eli 4 % BKT:stä. Vuonna 2007 ylijäämäisiä olivat tavaroiden ja palveluiden taseet, mutta tuotannontekijäkorvausten tase muuttui jälleen alijäämäiseksi. Tulonsiirtojen tase on perinteisesti ollut alijäämäinen, sillä siihen sisältyvät Suomen ja EU:n instituutioiden väliset tulojen siirrot.

Kuvio 1. Vaihtotaseen tulot ja menot 2000/1–2008/1

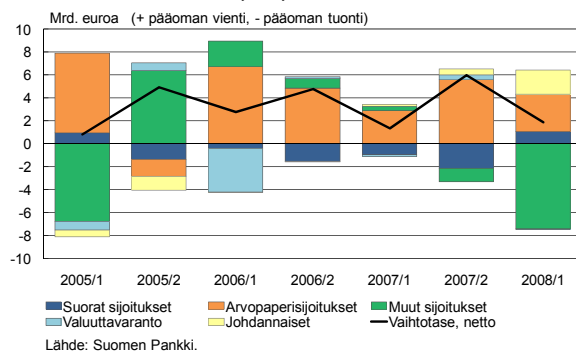
Vaihtotaseen ylijäämää kertyi vuoden 2008 alkupuoliskolla 1,8 mrd. euroa, mikä on 0,5 mrd. euroa

enemmän kuin vuotta aiemmin. Alkuvuonna vaihtotaseen ylijäämä on aina loppuvuotista pienempi ulkomaille maksettavien pääomakorvausten (osinkojen) vuoksi.

Kansainvälistyminen yleensä lisää suorien sijoitusten virtoja, mutta alkuvuonna 2008 sekä suomalaiset että ulkomaiset sijoittajat ovat poikkeuksellisesti palauttaneet pääomaa sijoituskohteistaan. Kehityksen syynä ovat kuitenkin vain muutaman yksittäisen kansainvälisen konsernin sisäiset yritysjärjestelyt (taulukko 1).

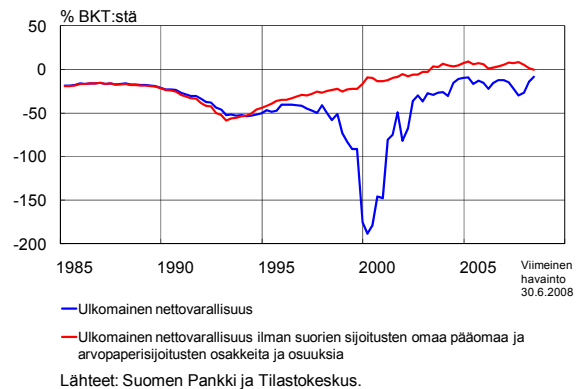
Suomalaiset sijoittajat ovat vuodesta 2000 lähtien pääasiassa kasvattaneet ulkomaisia arvopaperisijoituksiaan. Vuoden 2008 alkupuoli oli myös tässä suhteessa poikkeuksellinen, sillä pääomaa palautettiin Suomeen kolmena kuukautena. Myös ulkomaiset sijoittajat palauttivat pääomaa ulkomaille ja siten vähensivät suomalaisten arvopaperien omistuksiaan vuoden 2008 alkupuoliskolla.

Kuvio 2. Pääomanliikkeet sijoituslajeittain 2005/1–2008/1

Suomen ulkomainen nettovarallisuusasema (saamiset – velat) oli vuoden 2007 lopussa –48 mrd. euroa, eli suomalaisilla oli ulkomailta enemmän velkaa kuin saamista. Kesäkuun 2008 lopussa vastaava luku oli –16 mrd. euroa. Suomalaisten ulkomaista velkakantaa on tänä vuonna pienentänyt suomalaisten pörssiyritysten markkina-arvojen lasku, joka on vähentänyt myös ulkomaalaisten omistamien osakkeiden arvoa. Alkuvuoden 2008 pörsien kurssikehityksen vuoksi sekä saamisten että velkojen arvostuserien muutokset ovat olleet sijoituskantaa pienentäviä (taulukko 1).

Kuvio 3. Suomen ulkomainen nettovarallisuusasema (saamiset – velat) 1985/1–2008/1

Kun ulkomaisesta nettovarallisuudesta poistetaan oman pääoman erät, suomalaisilla oli vuoden 2007 lopussa 10 mrd. euroa enemmän ulkomaisia saamisia kuin velkoja. Kesäkuun 2008 lopussa vastaava luku oli –1,0 mrd. euroa, eli ulkomaiset saamiset ja velat ilman oman pääoman eriä olivat miltei tasapainossa

Taulukko 1. Ulkomaiset saamiset ja velat sijoituslajeittain vuoden 2008 ensimmäisellä puoliskolla

Milj. euroa

	Sijoituskanta 31.12.2007	Nettopääomavirta, tammi-kesäkuu 2008	Kurssien ja muiden arvostuserien muutos, tammi-kesäkuu 2008	Sijoituskanta 30.6.2008
Suorat sijoitukset	17 319	1 060	947	19 326
Ulkomaille	77 566	-3 383	6 198	80 381
Suomeen	60 247	-4 443	5 251	61 055
Arvopaperisijoitukset	-83 566	3 270	34 311	-45 984
Saamiset	174 017	1 663	-15 319	160 362
Velat	257 583	-1 607	-49 630	206 346
Muut sijoitukset	11 237	-7 418	-427	3 393
Saamiset	84 426	17 865	-1 520	100 772
Velat	73 189	25 283	-1 093	97 379
Johdannaiset	1 561	2 082	-1 922	1 722
Valuuttavaranto	5 695	-3	-231	5 461

Nettopääomavirta = Saamiset – velat.

Lähde: Suomen Pankki.

2 Vaihtotase

Vuonna 2007 vaihtotaseen ylijäämä oli 7,3 mrd. euroa. Vaihtotaseen kehitystä tuki voimakkaasti kasvanut palveluiden vienti. Suurin osa ylijäämästä muodostuu kuitenkin tavarakaupasta.

Vaihtotaseen ylijäämä oli vuonna 2007 uusimpien tietojen mukaan 7,3 mrd. euroa eli 0,2 mrd. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Sekä tavaroiden viennin että tuonnin arvo kasvoi vuonna 2007 edellisvuotiseen verrattuna ja maksutaseen mukainen kauppataseen ylijäämä oli 8,7 mrd. euroa. Tavaraita vietiin Suomesta ulkomaille 65,8 mrd. euron arvosta, ja ulkomailta Suomeen tuotiin tavaraita puolestaan 57,0 mrd. euron arvosta¹.

Taulukko 2. Suomen vaihtotase 2003–2008/1

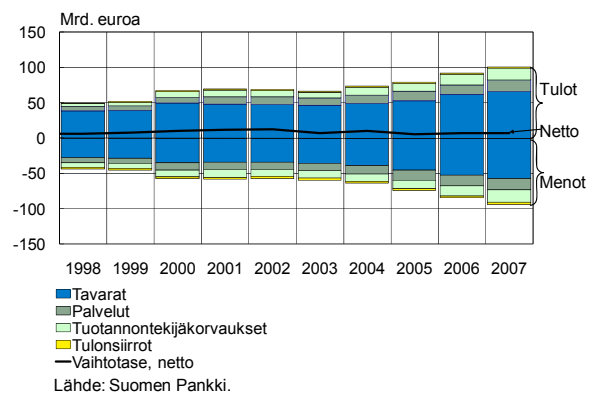
Milj. euroa		2003	2004	2005	2006	2007	Tammikuu-kesäkuu 2008
Vaihtotase	Netto	7 511	9 969	5 697	7 506	7 302	1 828
Tavarat	Netto	11 393	10 245	7 698	9 133	8 746	4 332
	Tulot	46 586	49 125	52 661	61 697	65 780	34 461
	Menot	35 193	38 880	44 963	52 564	57 033	30 129
Palvelut	Netto	-598	490	-583	-877	747	685
	Tulot	10 149	12 212	13 666	13 945	16 829	8 631
	Menot	10 747	11 722	14 249	14 822	16 082	7 946
Tuotannontekijäkorvaukset	Netto	-2 305	142	-245	577	-809	-2 485
	Tulot	8 292	10 560	11 580	14 579	16 848	8 389
	Menot	10 598	10 418	11 825	14 002	17 657	10 874
Tulonsiirrot	Netto	-978	-908	-1 173	-1 327	-1 383	-704
	Tulot	1 691	1 598	1 609	1 558	1 614	739
	Menot	2 669	2 506	2 781	2 884	2 997	1 443

Lähde: Suomen Pankki.

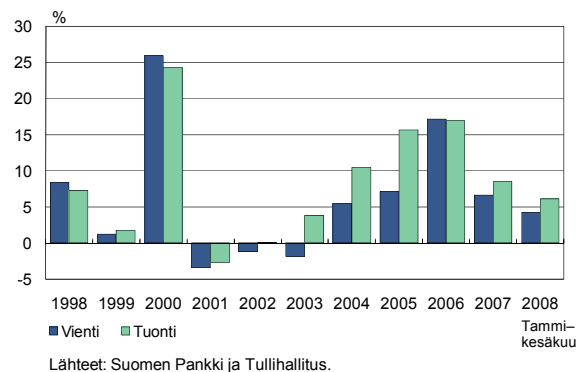
¹ Maksutasetilastoinnin tavarakaupan tiedot eroavat Tullihallituksen julkaisemasta ulkomaankauppatilastosta rahti- ja vakuutuskorjauksen vuoksi. Tullihallituksen ulkomaankauppatilaston tavarantuonnin cif-arvosta vähennetään maksutasetilastossa ulkomaisten kuljettajien ja vakuuttajien osuus, joka siirretään kuljetus- ja vakuutusmenoihin. Vuonna 2007 tavarantuonnista siirrettiin kuljetusmenoihin 4,9 % ja vakuutusmenoihin 0,2 %.

Vuoden 2008 ensimmäisellä puoliskolla tavaroiden viennin arvo kasvoi 4 % ja tuonnin arvo 6 % edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna (kuvio 5). Kauppataseen ylijäämä jäi kuitenkin edellisvuotista pienemmäksi, kun tuonti kasvoi viientä nopeammin.

Kuvio 4. Suomen vaihtotase 1998–2007

Kuvio 5. Tavarakaupan arvon muutos edellisestä periodista 1998–2008/1

Vuonna 2007 palvelutase oli 0,7 mrd. euroa ylijäämäinen. Palveluiden viennin arvo kasvoi edellisvuotisesta 21 % ja tuonnin arvo 9 %. Kuljetus- ja matkailupalveluiden menot olivat tuloja suuremmat. Sen sijaan useat palveluerät olivat vahvasti ylijäämäisiä.

Erilaisten liike-elämän palveluiden ylijäämä vuonna 2007 oli 3,0 mrd. euroa. Tähän erään luetaan mm. välityskauppa, leasingpalvelut sekä kansainvälisten konsernien sisäiset palvelut.

Tuotannontekijäkorvausten tase oli 0,8 mrd. euroa alijäämäinen vuonna 2007. Tuotannontekijäkorvaukset sisältävät palkansaajille maksetut palkat sekä pääomakorvaukset, kuten korot ja osingot. Suomalaisten ulkomaille tekemistä suorista sijoituksista saamat tuotot ovat olleet koko 2000-luvun ajan suuremmat kuin ulkomaisten sijoittajien saamat tuotot Suomeen tehdyistä suorista sijoituksista. Vuonna 2007 suorien sijoitusten nettotuotot olivat 1,0 mrd. euroa. Sen sijaan arvopaperisijoituksista ulkomaille ja Suomeen kirjat-

tiin vaihtotaseeseen nettomenoa. Vuonna 2007 suomalaisille arvopaperisijoittajille maksettiin ulkomailta osinkoja 1,7 mrd. euroa ja korkoja yhteensä 3,8 mrd. euroa. Vastaavasti Suomesta ulkomaille maksettiin osinkoina 3,7 mrd. euroa ja korkoina 4,2 mrd. euroa. (Ks. taulukkoliitteet 2.1 ja 2.2.)

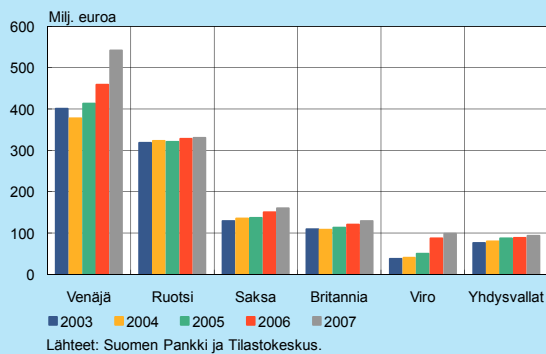
Tulonsiirtojen tase oli 1,4 mrd. euroa alijäämäinen vuonna 2007. Huomattava osa tulonsiirroista muodostuu Suomen ja Euroopan unionin välisistä maksuista. Kokonaisuudessaan vuonna 2007 Suomeen saatiin tulonsiirtoja 1,6 mrd. euroa ja Suomesta ulkomaille maksettiin 3,0 mrd. euroa.

Kehikko 1. Matkailutaseessa näkyy vapaa-ajanmatkailun vilkastuminen

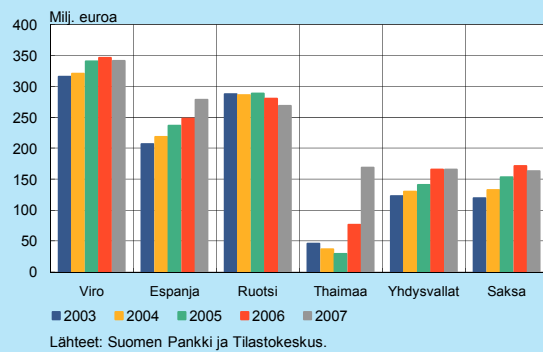
Ulkomailta Suomeen suuntautuvan matkailun arvo on kasvanut viiden edellisen vuoden ajan. Vuonna 2007 ulkomailta virtasi Suomeen rahaa matkailupalveluista peräti 2,1 mrd. euroa. Tästä huolimatta matkailupalveluiden tase jäi edelleen selvästi alijäämäiseksi. Suomesta ulkomaille suuntautuneen matkailun arvo oli 2,9 mrd. euroa.

Eniten matkailupalvelutuloja Suomeen virtasi Venäjältä, Ruotsista ja Saksasta. Venäjän osuus koko palveluviennistä oli 26 %, Ruotsin osuus puolestaan 16 % ja Saksan 8 %. Suomalaiset ostivat matkailupalveluita etenkin Virosta, Espanjasta ja Ruotsista. Viron osuus suomalaisten kokonaismatkailun arvosta oli 12 %, Espanjan 10 % ja Ruotsin 9 %. Erityisesti Suomesta Thaimaahan suuntautuvan vapaa-ajanmatkailun arvo on selvästi kasvanut. Viiden vuoden ajanjaksona suomalaisten Thaimaan matkailupalveluihin käyttämä rahamäärä on yli viisinkertaistunut (kuvio 9). Thaimaahan suuntautuneen rahavirran osuus kaikista suomalaisten tekemistä vapaa-ajanmatkoista oli vuonna 2007 peräti 8 %.

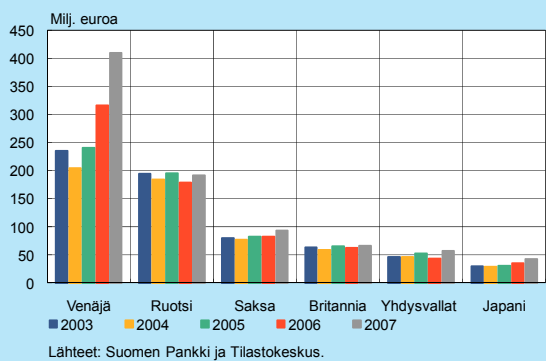
Kuvio 6. Ulkomailta Suomeen suuntautuneen työ- ja vapaa-ajanmatkailun tulot 2003–2007

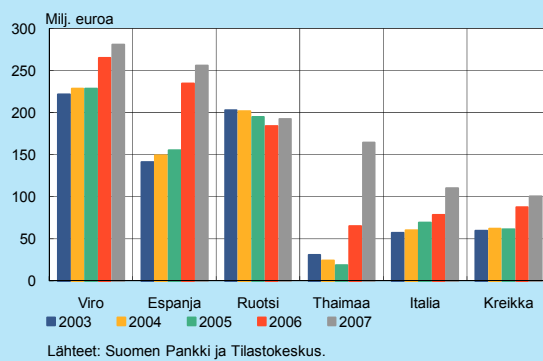
Kuvio 7. Suomesta ulkomaille suuntautuneen työ- ja vapaa-ajanmatkailun menot 2003–2007

Kuvio 8. Ulkomailta Suomeen suuntautuneen vapaa-ajanmatkailun tulot 2003–2007

Kuvio 9. Suomesta ulkomaille suuntautuneen vapaa-ajanmatkailun menot 2003–2007

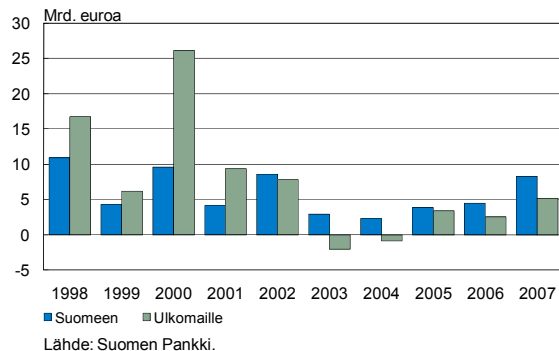
3 Suorat sijoitukset vuonna 2007

Suomen Pankin maksutasetilaston mukaan pääoman nettotuonti suorina sijoituksina oli 3,1 mrd. euroa vuonna 2007. Suomesta sijoitettiin ulkomaille 5,2 mrd. euroa ja ulkomailta Suomeen 8,3 mrd. euroa. Vuoden 2007 lopussa Suomesta ulkomaille tehtyjen suorien sijoitusten arvo oli 77,6 mrd. euroa ja ulkomailta Suomeen tehtyjen sijoitusten arvo 60,2 mrd. euroa. Suomalaisyrittäjien ulkomaisten sijoitusten tuotot olivat viime vuonna 8,0 mrd. euroa ja ulkomaisten yritysten sijoitustuotot Suomesta 7,0 mrd. euroa.

3.1 Suorat sijoitukset ulkomailta Suomeen

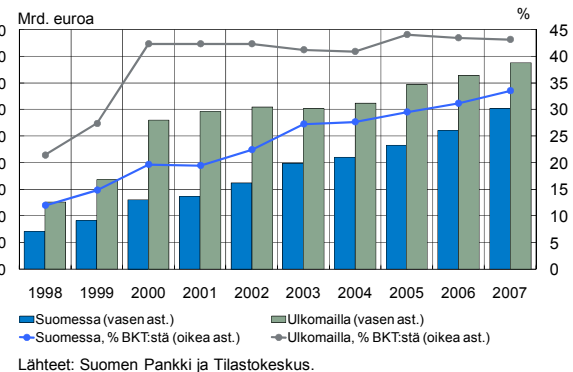
Ulkomailla sijaitsevat yritykset sijoittivat vuonna 2007 pääomaa Suomeen suorina sijoituksina nettomääräisesti 8,3 mrd. euroa, mikä on lähes kaksinkertainen määrä edellisvuotiseen verrattuna (Kuvio 10). Omaan pääomana sijoituksia tehtiin 6,8 mrd. euroa ja muuna pääomana 1,5 mrd. euroa (Taulukko 3). Sijoituksista suuntautui palveluyrityksiin 4,6 mrd. euroa ja teollisuusyrityksiin 4,1 mrd. euroa.

Kuvio 10. Suorien sijoitusten nettopääomavirrat 1998–2007

Ulkomaisten sijoittajien tekemien suorien sijoitusten arvo oli vuoden 2007 lopussa 60,2 mrd. euroa² (Kuvio 11). Sijoituskannan arvo on kasvanut yli nelinkertaiseksi kymmenessä vuodessa. Teollisuusyritysten osuus sijoituskannasta oli 18,9 mrd. euroa ja palvelualan yritysten 39,4 mrd. euroa, mistä rahoitustoimialan yritysten osuus oli 17,2 mrd. euroa ja muiden palveluiden yritysten 15,9 mrd. euroa.

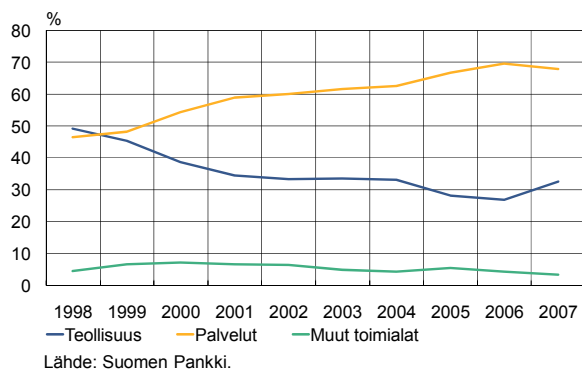
Kuvio 11. Suorien sijoitusten kanta 1998–2007

² Listattujen yritysten arvo on tilastoitu markkina-arvon ja muiden yritysten kirjanpitoarvon mukaan.

Teollisuusyrityksiin tehtyjen sijoitusten osuus sijoituskannan arvosta on supistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana noin 20 prosenttiyksikköä ja vastaavasti palvelualan yritysten suurentunut noin 20 prosenttiyksikköä. Teollisuusyritysten sijoitusten arvo on laskenut koko tarkasteluajanjakson tasaisen loivasti ja palveluyritysten noussut niin, että vuoden 2007 lopussa teollisuusyritysten osuus oli 31 % ja palveluyritysten 65 % koko sijoituskannasta. Ennen vuotta 1998 teollisuusyritysten sijoitusten arvo koko sijoituskannasta oli suurempi kuin palveluyritysten (Kuvio 12).

Kuvio 12. Suorat sijoitukset Suomeen 1998–2007: toimialojen osuus sijoituskannasta

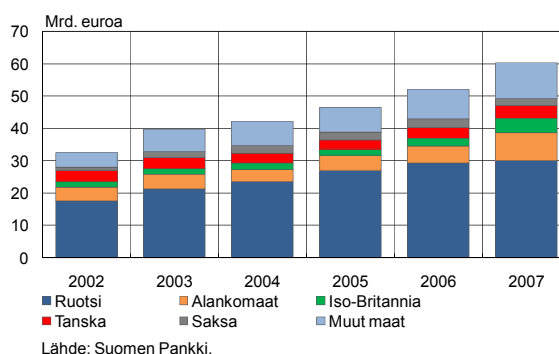

Kansainvälistymisen astetta voidaan kuvata suorien sijoitusten virtojen ja kantojen osuudella bruttokansantuotteesta. Sijoitusvirtojen osuus bruttokansantuotteesta on vaihdellut merkittävästi, mikä johtuu suurten yrityskauppojen ajoittumisesta ja konsernien sisäisistä rahoitusjärjestelyistä. Sijoituskantojen osuus bruttokansantuotteesta antaa kehityksestä tasaisemman kuvan. Näin mitattuna kansainvälistyminen oli vielä 1990-luvun alussa aika vähäistä, mutta vuosituhannen vaihteessa kansainvälistymisen aste nousi jyrkästi. Ulkomaisten sijoitusten arvo Suomessa oli vuoden 2007 lopussa noin 33 % bruttokansantuotteesta (Kuvio 11).

EU25-maiden osuus sijoituskannasta oli noin 90 %, mutta euromaiden vain noin neljännes. Merkit-

tävimpänä sijoittajamaana oli edelleenkin Ruotsi. Sen osuus oli noin puolet kaikista sijoituksista. Muita merkittäviä sijoittajamaita olivat Alankomaat, Tanska ja Iso-Britannia (Kuvio 13).

Kuvio 13. Suorat sijoitukset Suomeen maittain 2002–2007

3.2 Suorat sijoitukset Suomesta ulkomaille

Suomalaiset yritykset sijoittivat ulkomaille pääomaa suorina sijoituksina vuonna 2007 nettomääräisesti 5,2 mrd. euroa (Kuvio 10). Se on viimevuotiseen verrattuna kaksinkertainen määrä – samaan tapaan kuin Suomeen tehdyissä sijoituksissa. Omana pääomana sijoitettiin 6,9 mrd. euroa, mutta muuna pääomana sijoituksia palautui 1,7 mrd. euroa (Taulukko 3).

Suorien sijoitusten pääomavirtoihin vaikuttavat yksittäiset suuret yrityskaupat ja niihin liittyvät lainajärjestelyt. Myös kansainvälisten konsernien rahoituksen järjestely ulkomaisten ja suomalaisten yksiköiden välillä näkyy suorien sijoitusten muun pääoman luvuissa. Tiedot saattavat vaihdella huomattavasti vuoden sisällä ja vuodesta toiseen.

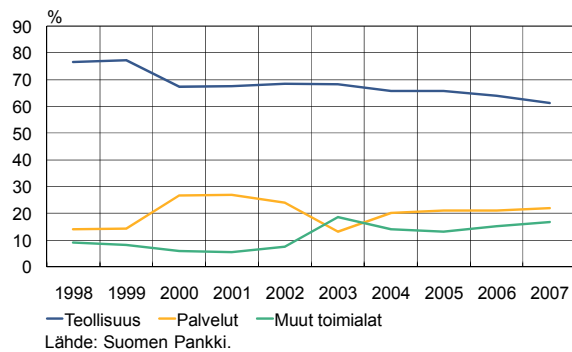
Teollisuusyrityksistä metalliteollisuuden yritykset sijoittivat pääomaa nettomääräisesti 5,1 mrd. euroa, mutta muiden teollisuustoimialojen yritykset palauttivat pääomaa nettomääräisesti 2,2 mrd. euroa. Palvelu-

alan yritysten sijoitukset olivat nettomääräisesti 1,3 mrd. euroa.

Ulkomaille tehtyjen suorien sijoitusten arvo oli vuoden 2007 lopussa 77,6 mrd. euroa eli 43 % bruttokansantuotteesta³ (Kuvio 11). Sijoituskanta on ollut koko 2000-luvun yli 40 % bruttokansantuotteesta.

Teollisuusyritysten osuus on pysynyt yli 60 prosentissa sijoituskannasta. Eniten sijoituksia oli edelleen metalliteollisuusyrityksillä. Palvelualan yritysten osuus oli hieman yli viidenneksen koko sijoituskannasta kuten myös vuoden 2006 lopussa. Teollisuusyritysten osuus sijoituskannasta on supistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana vajaasta 80 prosentista noin 60 prosenttiin. Vastaavasti palvelualan yritysten osuus on kasvanut noin 14 prosentista yli 20 prosenttiin. Myös muiden toimialojen osuus on hieman suurentunut (Kuvio 14). Toimialoittaiset muutokset eivät ole yhtä suuria kuin Suomeen tehdyissä sijoituksissa.

Kuvio 14. Suorat sijoitukset ulkomaille 1998–2007: toimialojen osuus sijoituskannasta

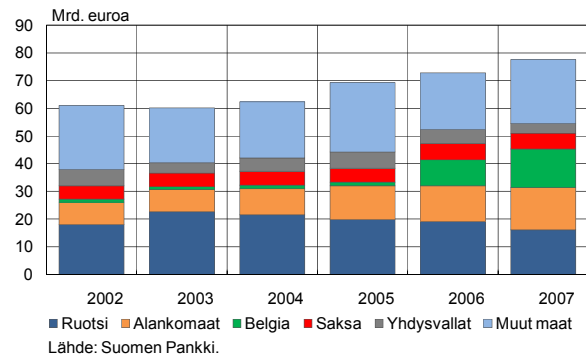
Teollisuustoimialojen sisällä metalliteollisuuden osuus koko sijoituskannasta on pysynyt noin kolmannesosana. Metsäteollisuuden osuus on ollut noin neljänneksen koko sijoituskannasta, mutta vuoden 2007 lopussa se putosi alle viidennesosaan. Kemianteollisuuden osuus sijoituskannasta on supistunut 10 prosentista 6

³ Ulkomaisten sijoitusten arvo on tilastoitu listattujen yritysten osalta markkina-arvon ja muiden yritysten kirjanpitoarvon mukaan.

prosenttiin vastaavana aikana. Teollisuustoimialojen osuuden väheneminen koko sijoituskannasta on näkynyt kaikissa toimialoissa.

Merkittävimmät suorien sijoitusten välittömät kohdemaat⁴ vuoden 2007 lopussa olivat Ruotsi, Alankomaat ja Belgia kuten viime vuonnakin (Kuvio 15). Sijoituskannasta oli EU-alueella noin 80 %, mikä on hieman enemmän kuin vuoden 2006 lopussa. Euro-maiden osuus oli vuoden 2007 lopussa 51,7 % eli yli 7 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisvuoden lopussa.

Kuvio 15. Suorat sijoitukset ulkomaille maittain 2002–2007

3.3 Suorien sijoitusten tuotot

Ulkomaisten omistajien saamat tuotot Suomeen teke- mistään suorista sijoituksista olivat 7 mrd. euroa vuonna 2007 (Kuvio 16). Yritysten voittoja tuotoista oli 6,6 mrd. euroa ja yritysten omistajilleen maksamia nettomääräisiä korkoja 0,4 mrd. euroa. Vuosituottojen suhde vuoden alun ja lopun keskimääräiseen sijoitus- kantaan on vaihdellut vuodesta 1998 lähtien välillä 9–16 %. Vuonna 2007 tuotot olivat 12,5 % sijoituskan- nasta (Kuvio 17).

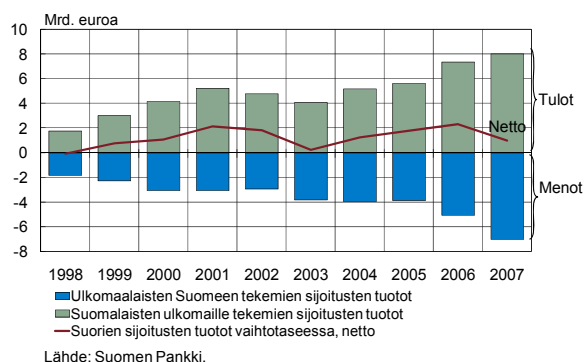
Ulkomaisista sijoituksista saadut tuotot olivat 8 mrd. euroa vuonna 2007 (Kuvio 16). Tästä oli ulko-

⁴ Suomalaisen sijoittajan määräys- tai vaikutusvalta- ketjussa ensimmäisen ulkomailta sijaitsevan institutionaalisen yksikön sijaintimaa.

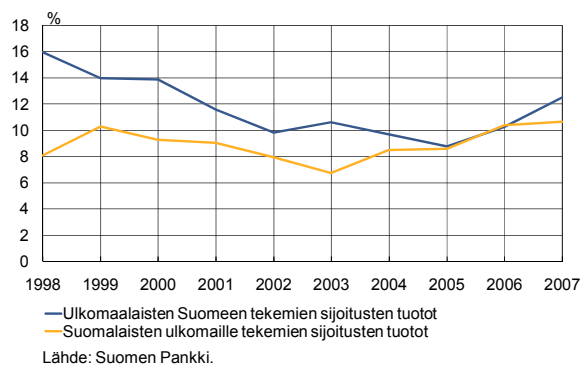
maisten tytäryritysten voittoja 7,4 mrd. euroa ja näiden yritysten suomalaiselle omistajilleen maksamia nettomääräisiä korkoja 0,6 mrd. euroa. Suorien sijoitusten vuosituottojen suhde vuoden alun ja lopun keskimääräiseen sijoituskantaan oli 10,7 % vuonna 2007 (Kuvio 17). Tuottojen suhde keskimääräiseen sijoituskantaan on vaihdellut viimeisen kymmenen vuoden aikana välillä 7–10 %.

Ulkomaisten sijoittajien sijoituspääomalleen saamat tuotot ovat olleet arvoltaan vähäisempiä kuin tuotot, joita suomalaiset sijoittajat ovat saaneet ulkomaille sijoittamastaan pääomasta. Suhteessa keskimääräiseen sijoituskantaan ulkomaisten sijoittajien sijoituspääoma on tuottanut kuitenkin enemmän.

Kuvio 16. Suorien sijoitusten tuotot 1998–2007

Kuvio 17. Suorien sijoitusten tuotot suhteessa keskimääräiseen kantaan 1998–2007

Taulukko 3. Suorat sijoitukset Suomesta ulkomaille ja ulkomailta Suomeen pääomatyypeittäin 2007

Milj. euroa					
	Sijoituskanta 31.12.2006	Nettopääomavirta vuonna 2007	Kurssien ja muiden arvostuserien muutos vuonna 2007	Sijoituskanta 31.12.2007	Korot ja osingot vuonna 2007
Sijoitukset Suomesta ulkomaille					
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	55 912	6 897	145	62 954	7 420
Muu pääoma	16 815	-1 723	-480	14 612	589
Yhteensä	72 727	5 174	-335	77 566	8 009
Sijoitukset ulkomailta Suomeen					
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	40 927	6 780	305	48 012	6 609
Muu pääoma	11 182	1 511	-458	12 235	413
Yhteensä	52 109	8 291	-153	60 247	7 022

Lähde: Suomen Pankki.

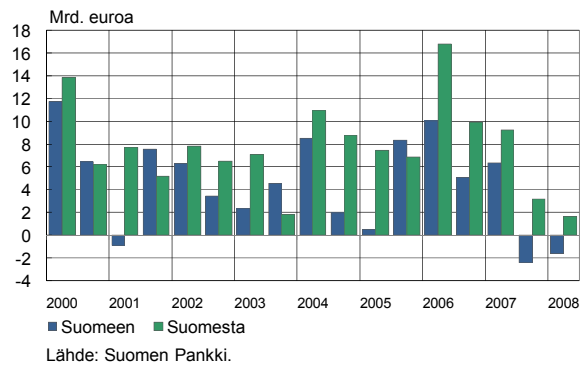
4 Arvopaperisijoitukset vuoden 2008 ensimmäisellä vuosipuoliskolla

Suomen Pankin maksutasetilaston mukaan pääoman nettovienti arvopaperisijoituksina oli 3,3 mrd. euroa vuoden 2008 ensimmäisellä puoliskolla. Sijoitusvirta Suomesta ulkomaille heikkeni tuntuvasti vuoden 2007 vastaavaan aikaan verrattuna. Nettosijoitusvirta ulkomailta Suomeen tyrehtyi kokonaan, ja pääomaa palautui ulkomaille. Suomalaissijoittajien ulkomaisista arvopaperisijoituksista saamat tuotot olivat 2,7 mrd. euroa ja ulkomaisten sijoittajien tuotot suomalaisista arvopapereista 6,0 mrd. euroa.

4.1 Arvopaperisijoitukset Suomesta ulkomaille

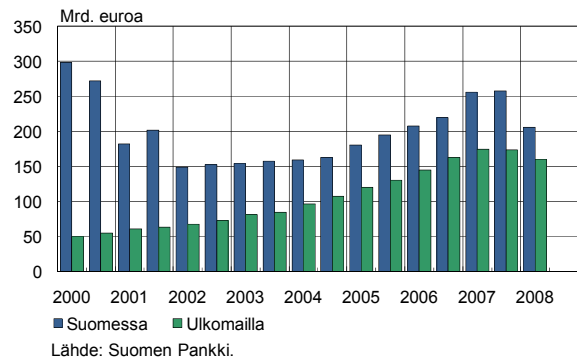
Suomalaiset sijoittajat kasvattivat ulkomaisia arvopaperisalkkujaan vuoden 2008 ensimmäisellä puoliskolla aiempaa pidättyvämmiin. Suomesta ulkomaille sijoitettiin 1,7 mrd. euroa, mikä on vain 18 % vuoden 2007 kuuden ensimmäisen kuukauden sijoitusvirrasta (Kuvio 18). Ulkomaisiin sijoitusrahastoihin virtasi 1,7 mrd. euroa uutta pääomaa, mutta ulkomaisista osakkeista pääomaa palautettiin 0,7 mrd. euroa. Yhteensä niin ulkomaisiin osakkeisiin ja osuuksiin kuin velkapapereihin sijoitettiin tuntuvasti vähemmän kuin edellisvuoden vastaavana ajanjaksona.

Kuvio 18. Arvopaperisijoitusten nettopääomavirrat 2000/1–2008/1

Ulkomaille sijoitetun arvopaperivarallisuuden arvo laski alkuvuoden aikana ja oli 160,4 mrd. euroa kesäkuun 2008 lopussa. Ulkomaisen arvopaperivarallisuuden väheneminen johtui pörssikurssien maailmanlaajuisesta laskusta. Suomalaisten hallussaan pitämä ulkomainen arvopaperivarallisuus supistui ensimmäistä kertaa 1990-luvun puolivälin jälkeen (Kuvio 19).

Kuvio 19. Arvopaperisijoitusten kanta 2000/1–2008/1

Ulkomaisista arvopaperisijoituksista saadut osinko- ja korkotuotot olivat 2,7 mrd. euroa vuoden 2008 en-

simmäisellä puoliskolla. Valtaosa näistä tuloista oli peräisin joukkolainasijoituksista. Suomalaisten ulkomailta saamat osinko- ja korkotuotot ovat lisääntyneet suhteellisen tasaisesti 1990-luvun puolivälistä lähtien, eli ne ovat seuranneet ulkomaisen sijoitusvarallisuuden

kasvua (Kuvio 20). Suomalaisille sijoittajille tuli kuitenkin markkinahintojen ja valuuttakurssien muutoksista johtuvia laskennallisia tappioita 15,3 mrd. euroa eli noin 9 % kokonaissijoituksista (Taulukko 4).

Taulukko 4. Arvopaperisijoitukset Suomesta ulkomaille ja ulkomailta Suomeen sijoituslajeittain vuoden 2008 ensimmäisellä puoliskolla

Milj. euroa

	Sijoituskanta 31.12.2007	Nettopääomavirta, tammi-kesäkuu 2008	Kurssien ja muiden arvostuserien muutos, tammi-kesäkuu 2008	Sijoituskanta 30.6.2008	Korot ja osingot, tammi- kesäkuu 2008
Sijoitukset Suomesta ulkomaille					
Osakkeet	41 435	-692	-8 210	32 533	645
Rahasto-osuudet	41 765	1 693	-3 976	39 483	186
Joukkolainat	85 333	2 144	-3 234	84 243	1 768
Rahamarkkinapaperit	5 484	-1 482	101	4 103	53
Yhteensä	174 017	1 663	-15 319	160 362	2 652
Sijoitukset ulkomailta Suomeen					
Osakkeet ja rahasto-osuudet	155 873	-802	-49 585	105 486	3 928
Joukkolainat	83 543	3 065	-225	86 382	1 863
Rahamarkkinapaperit	18 167	-3 870	180	14 477	204
Yhteensä	257 583	-1 607	-49 630	206 346	5 994

Lähde: Suomen Pankki.

4.2 Arvopaperisijoitukset ulkomailta Suomeen

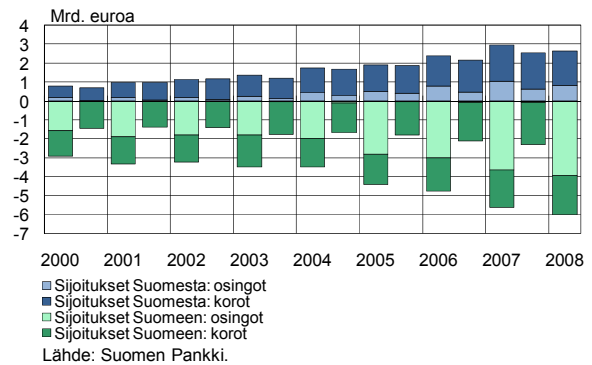
Ulkomaalaiset myivät suomalaisia sijoituksiaan nettomääräisesti yhteensä 1,6 mrd. euroa vuoden 2008 kuuden ensimmäisen kuukauden aikana (Kuvio 18). Suomen osakemarkkinoilta ja rahasto-osuuksista takaisin ulkomaille suuntautunut nettopääomavirta oli tästä 0,8 mrd. euroa, kun edellisvuoden vastaavana ajanjaksona sijoitusvirta oli 2,1 mrd. euroa Suomeen päin. Ulkomaalaisten hallussaan pitämän arvopaperivarallisuuden arvo väheni 206,3 mrd. euroon, koska markkinahinnat laskivat edellisvuotisesta (Kuvio 19).

Suomen Arvopaperikeskuksen tietojen mukaan ulkomainen omistus arvo-osuusjärjestelmässä olevista suomalaisista yhtiöistä on noin puolet.

Vuoden 2008 ensimmäisellä puoliskolla ulkomaiset sijoittajat saivat suomalaisilta yrityksiltä 3,9 mrd. euroa osinkotuloja ja sijoitusrahastojen maksamia tuottoja eli enemmän kuin koko vuonna 2007, koska suomalaisten yhtiöiden osingonmaksuista valtaosa ajoittuu kevääseen. Joukkolainaveloista maksettiin ulkomaille 1,9 mrd. euron ja rahamarkkinapaperivelosta 0,2 mrd. euron korot. Suomalaisten ulkomaille maksamat osingot ja korot ovat viime vuosina selvästi kasvaneet samalla kun ulkomaalaisten hallussa olevan arvopaperivarallisuuden arvo on viime vuoteen asti

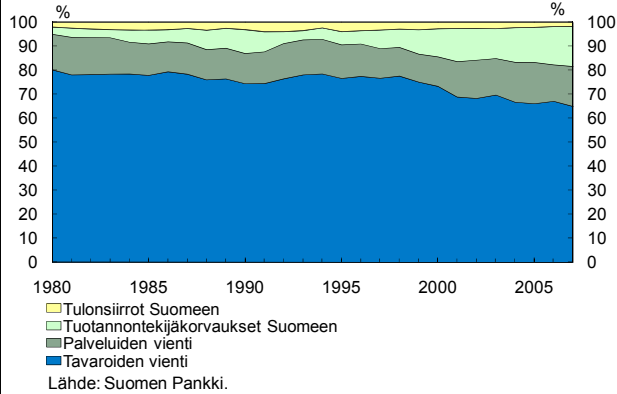
noussut (Kuvio 20). Ulkomaisille sijoittajille tuli suomalaisesta osake- ja osuussijoitussalkustaan markkinahintojen muutoksista johtuvia laskennallisia tappioita lähes 20 % sijoituskannasta (Taulukko 4). Vuoden 2008 kuuden ensimmäisen kuukauden aikana Nokian markkina-arvo väheni 44 % ja OMX Helsinki -indeksi laski 26 %.

Kuvio 20. Arvopaperisijoitusten korot ja osingot 2000/1–2008/1

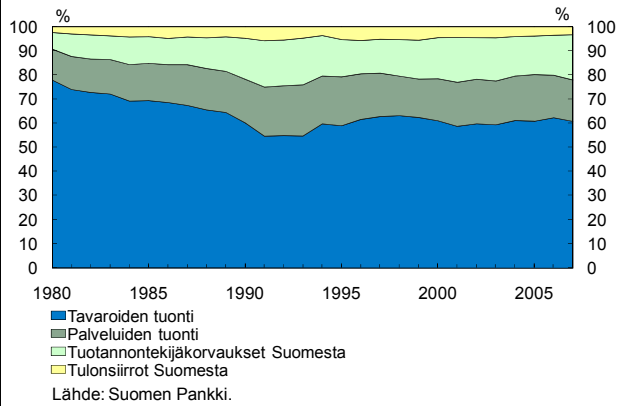

Liite 1. Kuviot

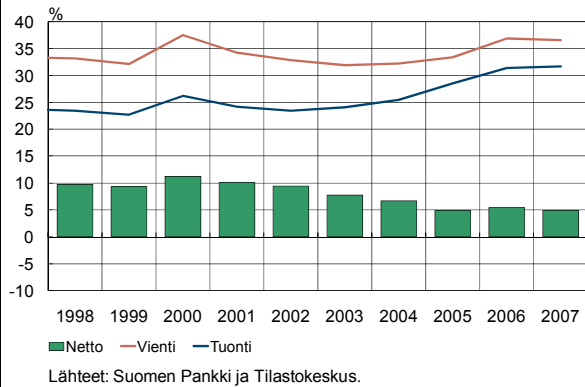
Kuvio 21. Vaihottaseen rakenne 1980–2007: tulot

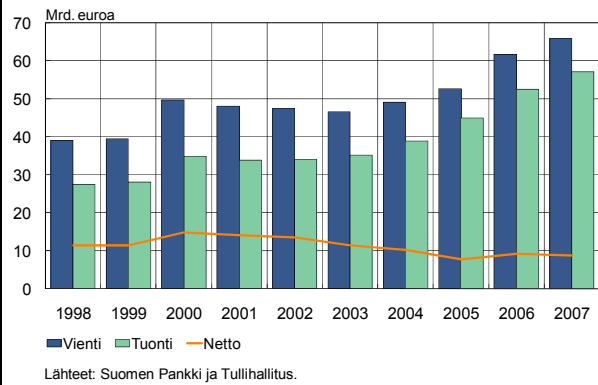
Kuvio 22. Vaihottaseen rakenne 1980–2007: menot

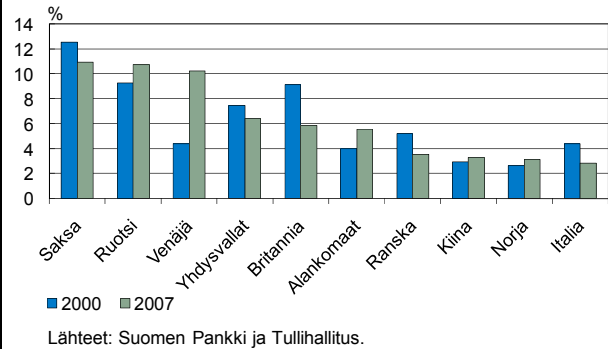
Kuvio 23. Tavarakaupan osuus BKT:stä 1998–2007

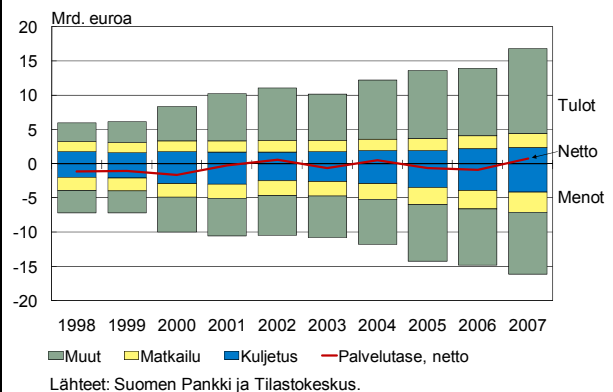
Kuvio 24. Suomen tavarakauppa 1998–2007

Kuvio 25. Kymmenen tärkeimmän vientimaan prosenttiosuus Suomen koko tavaraviennin arvosta 2000 ja 2007

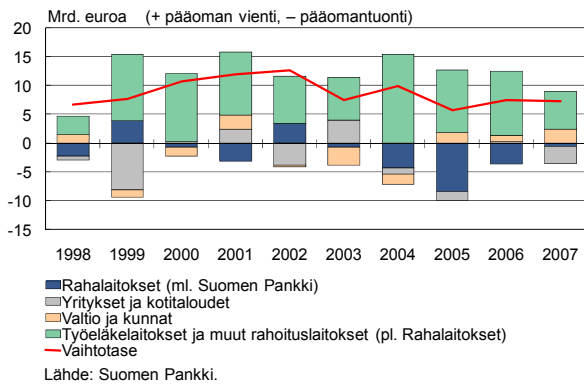

Kuvio 26. Palvelutase, palveluiden viennin ja tuonnin jakauma, 1998–2007

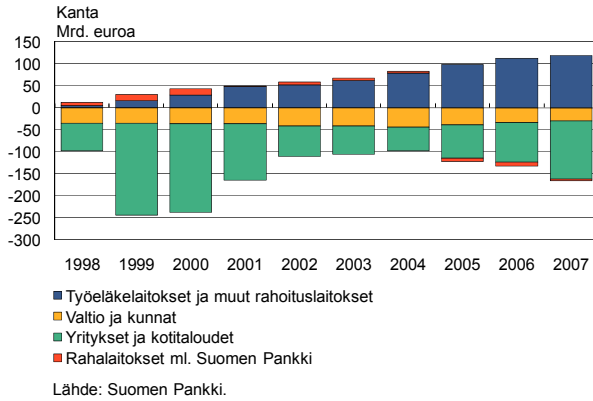

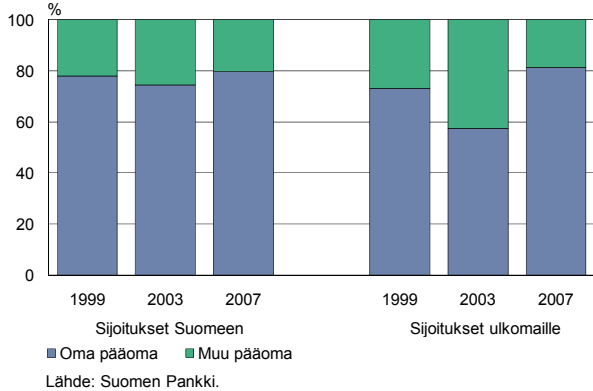
Kuvio 27. Pääomanliikkeet sektoreittain 1998–2007

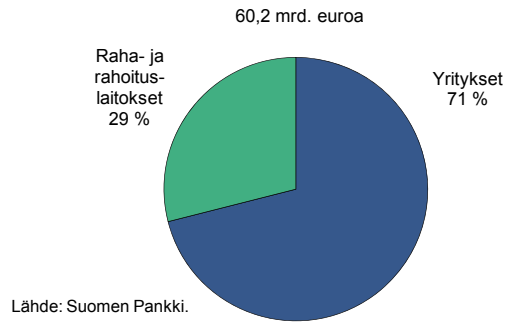
Kuvio 28. Suomen ulkomainen nettovarallisuus- asema sektoreittain 1998–2007

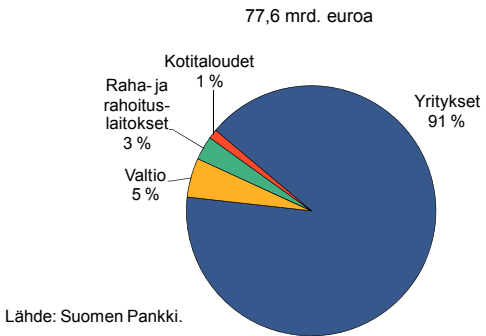
Kuvio 29. Suorien sijoitusten kannan jakauma pää- omatyypeittäin 1999, 2003 ja 2007

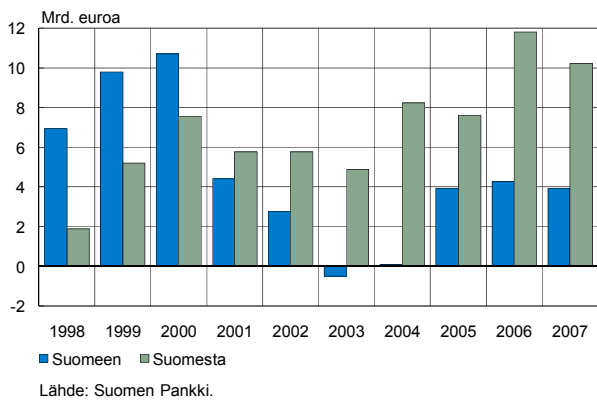
Kuvio 30. Suomeen tehtyjen suorien sijoitusten kannan jakauma sektoreittain 31.12.2007

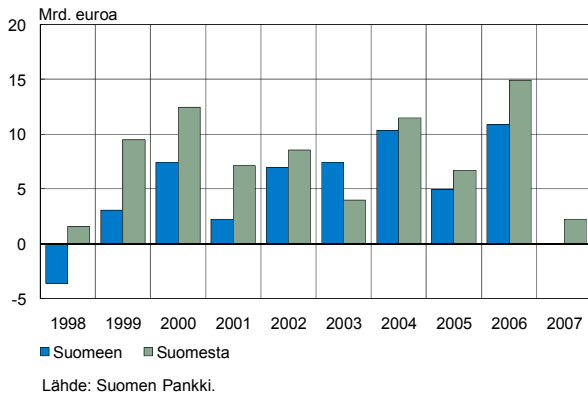
Kuvio 31. Ulkomaille tehtyjen suorien sijoitusten kannan jakauma sektoreittain 31.12.2007

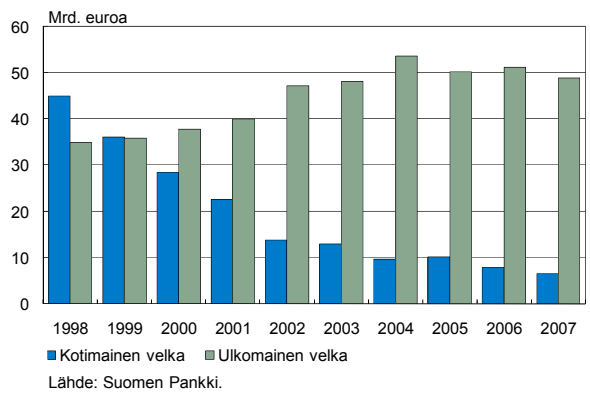
Kuvio 32. Arvopaperisijoitukset, osakkeet ja osuu- det, nettopääomavirrat 1998–2007

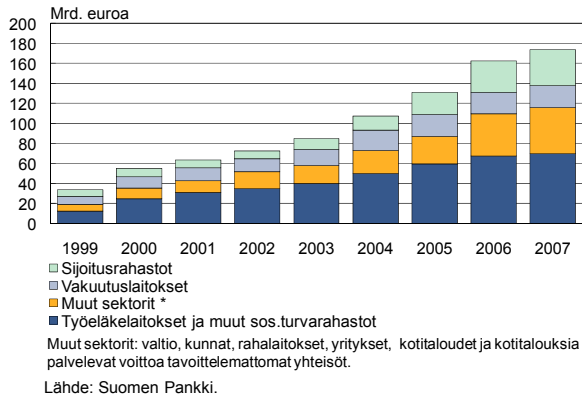
Kuvio 33. Arvopaperisijoitukset, velkapaperit, nettopääomavirrat 1998–2007

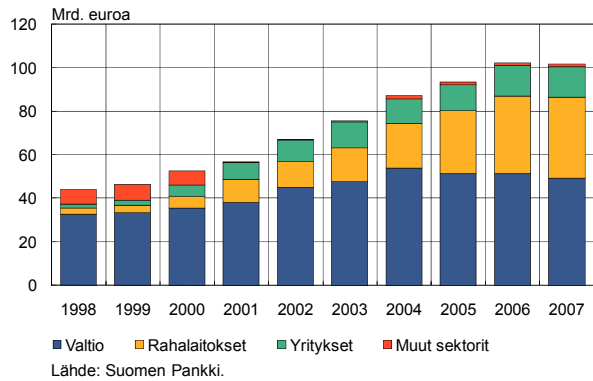
Kuvio 36. Valtion velka: velkapapereiden kanta 1998–2007

Kuvio 34. Arvopaperisijoitukset Suomesta ulkomaille sektoreittain 1999–2007

Kuvio 37. Ulkomainen velka sektoreittain: joukko-velkakirjalainat ja rahamarkkinapaperit 1998–2007

Kuvio 35. Arvopaperisijoitukset ulkomaille maittain: sijoituskanta vuoden 2007 lopussa

